

ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ

ΜΑΝΩΛΗ ΜΑΡΚΑΚΗ

Ἰθαγένεια εἶναι ἡ ρίζα τοῦ πνεύματος στήν ἄβυσσο τοῦ ἀνέστιου καί ἡ κατοχύρωση τῶν ἐλλάμψεων του στά ὑπίπεδα τοῦ ἱστορικοῦ λόγου, ἡ μείζων συνείδηση τοῦ δημιουργικοῦ οἴστρου.

Εἶναι ἡ ἐγγύηση τοῦ αὐθεντικοῦ καί τῆς ὑψιπέτειας τῶν πνευματικῶν ἐνεργημάτων στήν πέτρα καί στούς ζωγραφικούς ρυθμούς, στήν ἀρχιτεκτονική τῶν προπυλαίων καί τῶν κουαρτέτων, τῆς ποίησης καί ἀκόμη τῶν βημάτων τοῦ ἀντικειμενικοῦ λόγου.

Σέ προϋποθέτει ἡ καρποφορία τοῦ πνεύματός μου καί ἡ μετακίνησή της στήν σφαῖρα τῆς ἐντελέχειας· χρόνος ὄρθιος, καρφωμένος στό χῶμα, πού ἀνθοφορεῖ διαστέλλοντας τά πέταλά του στίς ἐσχατιές τῶν ὀριακῶν μεταμορφώσεων. Τροφή πηχτή, ἀφάνταστα γλυκεία καί μέ δύναμη ἀπερίγραπτη πού συγκρατεῖ τήν ὑπαρξη στά χαρακώματα τῆς ἱστορίας, ὡς διακονία τῆς ἐλευθερίας.

Εἶσαι ἡ ἀναλαμπή στίς κλεισμένες κόγχες τῶν βλεφάρων μου, ἡ ἐσχατη βεβαιότητα σέ ὧρες κρίσιμες. Σέ κρατῶ ἱστιοδρομώντας στήν ἄβυσσο, γιά νά ἐμβαθύνω στό νόημα τοῦ κόσμου καί τῆς ὑπαρξῆς μου, γιά νά ὀδηγήσω τήν συνείδησή μου στά προπύργια τοῦ αἰῶνα. Σέ κρατῶ γιά ν' ἀποθέσω τήν συγκομιδή, γιά νά νοιώσω τήν πειθαρχία μου στό γηγενές πρίν οἰκοδομήσω τήν πράξη σέ πολιτικό μέγεθος ἢ θέσω τήν ὑποκειμενικότητα στήν διακονία τοῦ ὑπερατομικοῦ ὡς ἱστορική ἀναγκαιότητα ἢ ὡς διθυραμβική βούληση.

Ἰθαγένεια εἶναι ἡ ἀνέκκλητη παραδοχή τῆς παιδαγωγικῆς ἀποστολῆς, τῆς παιδείας ὡς ἀσκησης τοῦ νοῦ. Ἀνηφορίζεις ἀπό τά βάθη τῶν χωμάτων καί ὀρίζεις τήν ἐτοιμότητα τῆς ψυχῆς μου γιά τήν ἐκπληξη, τό θαῦμα καί τό τυχαῖο, ἀξιώνοντάς με νά διακρίνω τήν πιθανολογική νομοτέλεια ἀπό τήν ἐξαίρεση· μιά παιδαγωγική συσχέτιση τῆς ἐκκολαπτόμενης νεότητας μέ τήν ἀμφιβολία καί τήν ὑπερβολή, δηλαδή, μέ τήν ἐλευθερία ὡς κατηγορημα τοῦ ἀληθινοῦ. Ἀμφισβητεῖσαι ὡς παιδαγωγός ἂν εἶσαι ξένος ἢ ἄπατρις, ὅταν διαφορίζεται ἡ αὐθεντική γνώση, πού δέν στηρίζεται σέ παραδοχές καί στήν ἀπόδειξη, ἀπό τόν ἀντικειμενικό λόγο. Πρόκειται γιά τήν κλήση τοῦ φιλοσοφικοῦ λόγου, βία καί κρίσιμη πού δέν ἀπορρέει ἀπό τήν συσσωρευτική γνώση, ἀλλά ἀπό μιά αἴσθηση γιά τό ἄμεσο καί τό μακρυνό, μιά ὑπόνοια γιά τά σημεῖα τά μελλούμενα.

Ἡ Ἰθαγένεια σέ ἀξιώνει νά συλλάβεις τά νεύματα ἢ τίς νύξεις τῆς θεότητας καί νά τά διαμορφώσεις σέ προτάσεις τῆς πίστεως, τοῦ γίνεσθαι καί τῆς ἠθικῆς ἐπιταγῆς, ἀκόμη κι ὅταν τήν ὑπερβαίνουν, διαλαλώντας τό οἰκουμενικό. Ἀναγγέλει τήν ἐνότητα τῆς ρίζας σου μέ τήν ἴδια τή ζωή, μέ τόν πυρήνα τοῦ κόσμου· τό σημεῖο ἀπ' ὅπου οἱ προφήτες καλοῦν τόν Θεό νά ἐνσαρκωθεῖ ἐνανθρωπιζόμενος ἢ τόν ἄνθρωπο ν' ἀποθεωθεῖ στήν πλαστική τελειότητα ἢ στήν ἐξαῦλωση. Τό σημεῖο πού κρίνεται τό ἐπιτεύξιμο καί τό ἀνεπίτευκτο ὡς πολιτικό ἀποτέλεσμα κι ὄχι ὡς πολιτική πρόθεση· ἕνα σημεῖο χωρίς ἔκταση, ἀλλά ἀφάνταστα κρίσιμο γιά τόν πολιτισμό

πού κινδυνεύει.

Ἰθαγένεια εἶναι τό ἀποτύπωμα πού φέρνεις στό μέτωπό σου μέχρι τήν ἔσχατη κρίση, ἀκόμη κι ἂν δέν τό ξέρεις, ὡς αὐτονομία τοῦ ἠθικοῦ παραγγέλματος. Στήν παγκοσμιότητά του, ὁ ἠθικός κανόνας διατηρεῖ κάτι ἀπό τόν ἀρχικό ἑαυτό του γιά νά δικαιώσει αὐτό πού δέν θέλησες ἢ δέν μπόρεσες νά πράξεις.

Εἶναι ἡ κλήση τῶν χωμάτων, μιά φωνή πού ἔρχεται ἀπό τά βάθη τους καί διαλαλεῖ τήν κατοχή στήν συνείδησή μου, βεβαιώνοντας τήν ἐγγύτητα πρὸς τά θεμέλια τοῦ παντός. Συλλαβή στήν κλήση τῆς θεότητας, πού κινεῖ πολέμους καί ἔρωτες, κι ἀναμοχλεύει τίς ἀξιολογικές ἱεραρχήσεις· ἀκρίτας, πού διαφυλάττεις τά σύνορα στίς ἔσχατιές τῆς ζωῆς καί τῶν μυθικῶν συμβόλων της, πού ἀντιπαραθέτεις στόν μύθο τήν διαφάνεια τῆς λογικῆς πρότασης. Μιά τελετουργία θεϊκή ὅπου ἐλαύνεται ἡ οὐσία τοῦ κόσμου, τό νερό, τό ἔδαφος, ἡ θαλπωρή τῆς γυναίκας.

Εἶσαι ἡ μήτρα πού κατοχυρώνει τά κατακτημένα ὄρια καί τήν διαιώνισή τους στίς γενεές τίς μελλούμενες. Βοοῦν τά σπήλαια καί οἱ πευκῶνες στήν θύελλά σου, ἡ ἰαχή πού ἀναγγέλεται στίς κορυφές τῶν Ὀλύμπων πού δέν κατακτήθηκαν. Στήν πλησμονή καί στήν ἔλλειψη, στήν δόξα τῶν μαρτύρων πού χαράσσουν τ' ὄνομά τους ἀνεξίτηλα σέ συμβολικά περιγράμματα, στήν ἔξαρση τοῦ πολεμιστῆ πρὶν ἀπό τήν ἔφοδο ταυτίζεσαι μέ τήν λέξη πού σέ προϋποθέτει: τήν ἐλευθερία. Λέξεις καί μύθοι καί σύμβολα καί παραστάσεις συγκροτοῦν γύρω ἀπό τόν πυρήνα σου ἓνα σύνολο ἀδιαφοροποίητο στίς ἀντεγκλήσεις τοῦ χρόνου καί στήν ἀμφισημία τοῦ ἱστορικοῦ.

Ὅταν διακυβεύεσαι, στρατιές ἀμέτρητες ἀκροβολίζονται στίς ἔσχατιές γιά νά σέ περιφρουρήσουν, καί νά σέ σώσουν στήν μορφολογία τῶν χωμάτων, στίς μεταβολές τοῦ ἐποχιακοῦ θαύματος, στόν χρόνο πού δέν διαφοροποιήθηκε σέ παρουσία ἀτομική. Θρηνεῖς στίς ἐκτροπές τοῦ ἱστορικοῦ, στήν ἄρνηση καί στήν οὐτοπία τῶν δογματικῶν κρίσεων, νοιώθοντας τόν κίνδυνο νά ζυγώνει καί κάποτε νά πραγματοποιοῦνται στοιχεῖα του.

Ἔγινε αὐτό πού θέλησες· εἶσαι ἡ ἐσώτατη ἐπιταγή πού μέ νομοθετεῖ, ὡς ἱστορική παρουσία σέ κοινωνική παράσταση καί σέ πολιτική πράξη, πού μέ καλεῖ νά πορευθῶ ὡς φύση καί ὡς ἱστορία στήν δίψα μου γιά τήν Ὑπέρβαση.

ΜΑΝΩΛΗΣ ΜΑΡΚΑΚΗΣ
ΑΘΗΝΑ